

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів обліку і
аудиту, протокол від 15
вересня 2023 р. № 1

ФІНАНСИ
Силабус
2023/2024 навч. рр.

Галузь знань – 07 «Управління і адміністрування»

Спеціальність – 073 Менеджмент

**Освітні програми – менеджмент організацій і адміністрування
– управління персоналом та економіка праці**

Освітній рівень – перший (бакалавр)

Кількість кредитів ЄКТС – 4 (120 годин)

Сторінка курсу в MOODLE – <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=10435>

Лектор курсу – Карачарова Катерина Анатоліївна (канд.економ.наук, доцент)

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/karacharova-ka>

Контакти викладача (e-mail) – karacharova@kart.edu.ua

Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейєрбаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516

Часта аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Розвиток економіки в країні значною мірою залежить від того, наскільки розвинута та ефективно функціонує фінансова система, від ступеня економічної обґрунтованості прийнятих рішень, в тому числі в галузі фінансів, від рівня професійної підготовки фахівців, що здатні вирішувати актуальні проблеми у фінансовій сфері. В умовах глобалізації для країн відкриваються нові можливості для економічного піднесення їх економік шляхом збільшення експортно-імпортних операцій, зростання потоків грошових ресурсів у вигляді інвестицій, кредитування тощо. Одночасно глобалізаційні процеси є небезпечними, оскільки збільшують залежність національних економік від світової економічної кон'юнктури. Це підвищує роль фінансів як ефективного регулятора всіх аспектів економічного життя суспільства.

Дисципліна «Фінанси» посідає важливе місце серед навчальних предметів, які формують фахівця фінансового профілю. Потреба у кваліфікованих фахівцях у фінансовій сфері є очевидною як на макрорівні, так і на мікрорівні. Саме тому курс «Фінанси» є одним із системотворчих у процесі формування фінансиста, який має теоретичне, методичне і одночасно прикладне значення і вивчається на I та III курсах університету та орієнтоване на засвоєння слухачами бакалаврських програм сучасної фінансової системи на підставі нових концепцій та програм Уряду.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результатами навчання (ПР):

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК3 Здатність спілкуватися держаною мовою усно та письмово

ЗК4 Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК5 Навики використання інформаційних та комунікаційних технологій

ЗК6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК7

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК8 Здатність до креативного та критичного мислення

ЗК9 Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК10 Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань.

СК1 Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро та макрорівні зі застосуванням фінансових методів.

СК2 Розуміння основних особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК3 Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі фінансових методів, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК4 Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК5 Здатність застосовувати фінансові методи для вирішення економічних задач.

СК6 Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК7 Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК8 Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

СК9 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

ПР1 Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПР2 Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.

ПР3 Використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами,

домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПР4 Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПР5 Застосовувати відповідні фінансові методи для вирішення економічних задач

ПР6 Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПР7 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПР8 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин

Чому ви маєте обрати цей курс?

*Нажити багато грошей- хоробрість,
зберегти їх- мудрість, а вміло витратити-
мистецтво..*

Б. Авербах,
один з найвпливовіших теоретиків
менеджменту ХХ ст.

Фінансова наука – це наукова діяльність, яка виявляється у дослідженнях теоретичних засад і практичних основ функціонування фінансів в певних умовах, розробці концепцій, гіпотез, теорій та методологій. .

Без фінансів неможливе функціонування держави і діяльність юридичних та фізичних осіб, оскільки саме вони забезпечують вартісний рух створеного у суспільстві валового внутрішнього продукту (ВВП), відображаючи досить складні відносини, що виникають при цьому. Головним їхнім призначенням є забезпечення кожної фізичної особи, кожного суб'єкта підприємництва, кожної державної структури, а отже і суспільства загалом, достатніми для здійснення їх діяльності грошовими коштами.

«Фінанси» як навчальна дисципліна дає студентам теоретичні та практичні знання з питань виходу держави з економічної кризи, дає пояснення щодо створення правової і нормативної основи нової господарської системи, забезпечення нормального функціонування економіки, оздоровлення фінансів, скорочення бюджетного дефіциту, підтримки підприємництва та малого бізнесу, а також підприємств залізничного транспорту.

Дана дисципліна є цікавою і необхідною також для студентів інших спеціальностей, оскільки економічна політика держави, ринкове регулювання всіх сфер економічного життя суспільства відбувається при активній участі кожного з нас. Тому знання основ організації фінансової системи та формування грошових коштів є корисним не лише в професійній діяльності, а й в повсякденному житті будь-якої людини.

Організація навчання

Курс «Фінанси» посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки дає методичні знання і практичне вміння. Він має зв'язок з такими дисциплінами, як «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Гроші і кредит» та ін.

Курс супроводжується текстовим навчальним матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання. Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати однозначного вирішення.

Для опанування матеріалу дисципліни, окрім лекційних, практичних, семінарських занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділити самостійній роботі студентів за такими видами: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; робота у мережі Інтернет; підготовка до занять. В індивідуальних завданнях міститься перелік тематичних оглядів, які найбільш широко розкривають проблематику тем з дисципліни «Фінанси». Опрацювання тематичних оглядів, які обираються студентами самостійно, дозволить поглибити та розширити їхні знання у фінансовій сфері.

Фінанси / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Практичні заняття	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Самостійна робота	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Фінанси» студенти зможуть застосувати, працюючи у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності, зокрема у структурних підрозділах Укрзалізниці. Вони можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів у фінансових організаціях, фінансових консультантів, експертів, економістів, держслужбовців профільних установ.

Теми курсу

Змістовий модуль 1 Загальнотеоретичні основи фінансів

ТЕМА 1 Сутність фінансів їх функції і роль

ТЕМА 2 Фінансова система

ТЕМА 3 Фінансова політика і фінансовий механізм

ТЕМА 4 Фінанси господарських суб'єктів

ТЕМА 5 Державні фінанси

ТЕМА 6 Податки і податкова система

ТЕМА 7 Бюджет і бюджетна система

Змістовий модуль 2 Управління діяльністю банку

ТЕМА 8 Доходи і видатки держбюджету

ТЕМА 9 Місцеві фінанси

ТЕМА 10 Державні цільові фонди

ТЕМА 11 Державний кредит і державний борг

ТЕМА 12 Страхування і страховий ринок

ТЕМА 13 Фінансовий ринок

ТЕМА 14 Міжнародні фінанси

Ресурси курсу

1 <http://metod.kart.edu.ua/> (Електроний портал УкрДУЗТ)

2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);

3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ)); 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів [України](#)).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ. (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Перелік питань з курсу для підготовки до виконання контрольних завдань та письмових контрольних робіт наведено у Додатку 1.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 семестр
відвідування занять		до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10
виконання письмових контрольних робіт протягом модулю		20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту		20
підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

При заповненні екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Карачарова Катерина Анатоліївна

(<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektiv-kafedri-f-ua/karacharova-f-ua>) – лектор з фінансів в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2014 року. Дисертацію захистила у 2014 році у спеціалізованій вченій раді при Українській державній академії залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України 08.02.04 – «Економіка та управління підприємствами (За видами економічної діяльності)». Доцент кафедри управління державними і корпоративними фінансами з 2016 р. **Напрямок наукової діяльності:** формування стратегії підприємств. Автор понад 50 наукових праць.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>